

van schout-bij-nacht Doorman opererende *Combined Striking Force* die begin februari was gevormd en die, hoofdzakelijk door de Japanse superioriteit in de lucht, weinig had kunnen uitrichten. Krachtens een door van Starckenborgh goedgekeurd bevel van Helfrich (een bevel dat in de lijn lag van de algemene aanwijzingen van de *Combined Chiefs of Staff*) diende die *Combined Striking Force* in de Javazee te blijven teneinde de Japanse landingen te voorkomen of op zijn minst te vertragen. Inderdaad, die vertraging lukte maar het was er slechts een van drie dagen: in verband met de aanwezigheid van de *Combined Striking Force* werden de landingen op de 26ste februari twee dagen uitgesteld en op de 27ste werd door het ingrijpen van het oostelijk deel van de *Combined Striking Force*, dat zware verliezen leed, tot nogmaals één dag uitstel besloten – trouwens, ook het westelijk Japans dekkingseskader moest toen nog enkele eenheden van de *Combined Striking Force* uitschakelen. De landingen vonden vervolgens in de nacht van 28 februari op 1 maart plaats. Een week later was de strijd ten einde.

Nadien werden nog Midden- en Noord-Sumatra bezet door uit Malakka en Singapore overgestoken delen van het Japanse Vijf-entwintigste Leger – zij ontvingen na hun landingen (12 maart) vooral in Atjeh, waar het tot een grote opstand gekomen was, veel steun van inheemse zijde. Later in '42 zonden de Japanners nog bezettingsdetachementen naar verschillende van de Kleine Soenda-eilanden en naar enkele andere belangrijke punten in de Grote Oost.

★

Afgezien van het ingrijpen van de *Combined Striking Force* hebben wij in het voorafgaande geen melding gemaakt van bondgenootschappelijke militaire acties waardoor het verloop van de strijd werd gewijzigd. Zeker, vooral ter zee en in de lucht spanden de bondgenootschappelijke strijdkrachten zich tot het uiterste in en bij enkele gelegenheden slaagden zij er in, de Japanners verliezen toe te brengen, maar deze waren licht en zij hielden de Japanners niet wezenlijk op, integendeel: hun gehele operatieplan in de *Nanjo* werd met de precisie van een uurwerk en binnen de gestelde termijn uitgevoerd.

Voordat de strijd ontbrandde, hadden de meeste Europeanen in Indië, zoals wij eerder deden uitkomen, de Japanners onderschat en misschien mogen wij schrijven dat zij in december '41, toen de Japanners nog